

Kängsepä Kaija: saisami
ütenkuun uma luudusõ iist

Kae lk 2

Võrokeeline luulõ
näüdäs umma väke

Kae lk 3

Kuis märdisant aasta otsa
rahha alalõ hoitsõ

Kae lk 4

9 177 14061922005

Juubõlikogomikun kooli- latsi 30 aasta kirätüü

Riidi, 10. märdikuul näüdä-
täs vahtsõt koolillatsi kirä-
tõie kogomikku «Mino Võro-
maa». A seokõrd om raamat
esieräline: 240lehekülelid-
sen kogomikun om avaldõt
pääle timahavadsõ võistlusõ
parõmbidõ tõie juttõ ja luu-
lõtuisi, midä latsõ ja noorõ
omma kirotanu kõgõ seo 30
aastaga joosul.

Kuimuudu juttõ raamatulõ
valiti? «Mõni kirätüü kõitse
esieränis laapsa keelepruuk-
misõga, tõnõ om kimmäs uma
ao peegeldüs: tulõtas miilde
viimätsit piimäpukkõ ja edi-
mäidsi valimiisi, haridusre-
formi, koopõratiivõ ja kõkkõ
muud, millest ümbretsõõri om
kellätü ja millest noorõki ei olõ
saanu müüdä mõtõlda,» kirotas
raamadu kokkosäädjä Kabuna
Kaile kogomigu edesõnan.

Nii saagi üteldä, et tego om
raamatuga, midä naati kirota-
ma joba 30 aastakka tagasi.

Koolilatsi kirätõie võistlusõ
«Mino Võromaa» kutsõ 30 aasta
iist ello Võro hariduskuundis iin-
otsan Leoski Arviga. Egä aasta
omma latsi ja nuuri võistlustüü
ka kaasi vaihõlõ jõudnu. Suurõ
tüü omma seo hääs är tennü toi-

mõndaja: Kasesalu Evi, Reiman-
ni Nele, Jüvä Sullõv, Hollo Aimi,
Fastrõ Mariko, Silmä Anu, Lau-
be Kadri ja Kabuna Kaile.

«Hää om nätä, et kirotajidõ
siäst om kasunu võro keele
elõjõvvo hoitjit, tiatri- ja kirä-
inemiisi, poliitikit. Või-olla saa
mõnõ vahtsõmba luo perrä joba
parhillä üldä, et ka noorõmbidõ
hulgast om kiäki sinnäpoolõ
tiil,» om kogomigu edesõnan
viil kirän.

Kogomigu «Tsõõrikväeline»
panni kokko Kabuna Kaile
ja Hollo Aimi, pildi tshkend
Sepä Joosep.

UL

Põlva muusõum oppas sandikombit

Seo nätä, 6.–10. märdikuul
saa Põlva talorahvamuusõumin
Karilatsin märdisandin käümi-
se oppust. Kõnõldas, kuis sää-
ne muud tull' ja kuis omma san-
tõ kombõ ao joosul muutunu.

Et om parasjago ka võro kee-
le nätä, saava keskmädse kooli-
jao latsõ muusõumin mäangi ka
võrokeelist maastigumängu.

A katrinädälil, 20.–24.11
opatas säälsaman muusõumin
katrisandikombit.

Kae mano: polvatalurahva-
muuseum.ee.

UL

Jälki suur hulk matkajit. 29.10 oll' Uma Pido matkasäira tõõnõ matk, Võro-
maa-Setomaa piiriretk. Matkal oll' kokko 140 inemise ümbre. Käüti 1000
aastakka vana piiri ja piiriala ümbre. Otsiti vanna piirikotust Lämmäkiivi,
kõnõldi tuust, kuis võeti piiri pääl vasta saatkundõ. Miiksen käüti Jaanikivi
man, kõnõldi Stalini aol ehitedü kerigu luku. Raa pääle jäivä roodsiagnõ
piirikõnõluisi kodus ja vana veski paik. Liiguti Piirimäel ja Miikse uja perve
pääl. Matka juhtsõ Hörna Aare, Kiristaja Arvis ja Tuulõ Kaja.

Seo aasta om viil plaanin kats Uma Pido matkasäira matka: 11.11 Urvas-
tõn ja 2.12 Taivaskuan. Matka alostasõ kell 11. Teedüs: umapido.ee/matk.

KUKÕ MARKO pilt,
RAHMANI JANI jutt.

Uma söögi laat tulõ jäl

RAHMANI JANI

Timahavanõ Uma Meki
suurlaat tulõ seo puulpää-
vä Võro spordikeskusõn.
Joba katsas kõrd peetävä
laadu pääle om uuta sada-
kund söögikraami müüjät
Vanalt Võromaal ja kav-
võmbalt kah.

«Päämidselt väikeisi tuutjidõ
laadu pääl saa osta egäsugu-
mast söögikraami. Paiga päe-
le omma tulõman Uma Meki
kaubamärgi söögikraami
tuutja, a tulõjit om ka Pärnu-
maal, Lätist, Peipsi veerest,»
selef laadu kõrraldaja, Võro-
maa talopidäjide liidu söögi-
koordinaator Froschi Esta.

Päält kauplõmisõ saa laa-
du pääl üten lüvvä mitmõn
tüütärõn ja latsilõ omma kõr-
raldõdu eräle tegemise. Li-
sas tetäs kauplõjilõ koolitus,
kon opatas, kuimuudu umma
kaupa parõmbalõ turunda.

Uma söögi nätä Tañan
Inne laatu oll' Uma Meki söö-
gi nätä Tañan. Orava kandi
ettevõtõtõl Mahlaveskil om
Tañan uma talopuut, kon
pakuti ja tutvustõdi rahva-
lõ Võromaa süuke. «Mah-
laveski tegi ettepanõgi tetä
kuuntüüd, hää miil oll' Ta-

FROSCHI ESTA PILT

Uma Meki telk timahavadsõ Lindora laadu pääl, Juustupoisi möövä sääll all umma juustu.

nan jalg maha panda,» kõnõl
Froschi Esta. Timä sõnno perrä
oll' nätä, et Tañna inemiisile lätt
Võromaa süük häste pääle ja
om hinnan.

«Võromaa süük om hää nime-
ga, a taast om liiga veidü teedä.
Tuust sai ma Tañnan arvu. A taa
süük, midä mi tutvustami, om
esi nii hää kvaliteedi ja maigu-
ga,» kitf tä.

Froschi Esta sõnno perrä om
no jalg Tañnan ussõ vaihõlõ saa-
du ja nätä oll', et huvi Uma Meki
söögikraami vasta om olõman.
«Tõõnõ murõ om, et ku asi lätt
popis, ei jõvva tuutja nii pallo
tuuta,» pelgäs Froschi Esta.

Uma Mekk om võrokõisi
söögikaubamärk, midä andas
innekõkkõ väikumbilõ tegijile
Vanalt Võromaal. Märgi saa-

nu tuutõl piät olõma paik-
likku hõngu man, paiklik
tuurainõ vähembält poolõn
jaon, ei vöi tarvita GMO-sid
ja ohtligu E-ainõ tulõ kah
vällä jättä. Lisas võinu Uma
Meki kraam olla paikligu
söögitraditsiooniga kõüdet.

Kokko om parhilla Uma
Meki märgi all ligi 50 tuut-
jat ja 200 toodõt.

Kalkuna Mari hulk ilmamõtsa piten

RAHUMARU RUUDU PILT

Kalkuna Mari kandlõga mõtsan.

mõtõstamigi maailma läbi mõt-
sa. Mi käümi mõtsan, kõrrasta-
mi sääll ummi mõttit. A mõtsa
om mujjal kah: ku maailman
ringi käüt, näet, et om parasja-
gu kaootilisust, mõtsikust sääll
seen. Ka tuu om ilmamõts.

Tii lugusiid, miä omma isik-
ligu, sündünü esihindä kogõ-
misõst. Ma ei taha lahasta suuri
ilma probleme, a ma olõ pand-
nu noist teemadõst, mis minnu
kõnõtasõ, viitid ja vihjit. Üten

laulun om küsumüs, ku mitu
pääväuudist mahus mu sisse.
Vahepääl om sääne tunne, et
kõkkõ infot om nii pallo, et ei
olõki võimalik tuud mahuta üte
inemise sisse är. Aigu nigu jää-
nü maailmast õnnõ vähämbäs.

Ma tunnõ, et laulu avita-
sõ mul maailmaga tasakaa-
lun püssü ja om luutus, et om
viil inemiisi, kellele mu laulu
samamuudu mõosõ. Vähembält
mõnõ omma nii ütelnü. Nii

omgi mu looming sääne maa-
ilmaga tasakaaalu otsminõ.

Üts lugu plaadi pääl, «Mõtsa-
velemäng», om hää näüde, et
mõttõjõud om väega väkev. Loi
mikandi mõtsavelli toimikid
ja mõtli, et olnu vahva tetä üts
laul mõtsavellile mõtõldõn. Ja
es lää nädälitki müüdä, ku äkki
tuu laul üte huuga tull'. Sääne
mõistulaul, ku mi olõs mõtsa-
velle, traditsioonilidsõn stiilin.
Lugu tuust, kuis inemine saa
toimõ, ku tä piäs elämä mõtsan.
Täämbäde päävä inemiisile
tükis mõts kavvõndas jäämä.

Ligi poolõ laulu plaadi pääl
omma võrokeilse ja tuu plaat
om Võromaaga kimmält kõü-
det. Ku salvõstat matõrjali sa-
man keskkunnan, kon olõt tä
loonu, sul om ümbre luudus
– tuu kõik toetas luumisõ prot-
sessi.

Seo kuu lõpun ja tulõva kuu
alostusõn tii plaadi näütämis-
tuuri. Kontsõrdi omma 28.11–
06.12 üle Eesti, Võromaal
saa minno nätä 3. joulukuul
Võro Kandlõn, kohe ma kõiki
ooda!»

M Ä R G O T U S

Ku mi täämbä saisami ütenkuun uma luudusõ iist, sis om meil viil luutust nätä ilosampa hummõnist.

Luutusõkiire omma pututanu maad

Kas mugavus om inemiseõigus?

ID-kaardi jama pand mötlõma tuu pääle, kuis mi egäsugumaidisi mugavuisiga väega är harinu olõmi. Muiduki om mul hää taad juttu kõnõlda, selle et olli noidõ õnnõligõ siän, kinkal õnnistu läbi arvudi kavvõst uma sertifikaat inne kõgõ suurõmba paaniga tegünemist vahtsõnda. Tarvita ummi tõie man noid võimaluisi, midä ID-kaart pakk, küländ sakõstõ, ja tuuperäst olli esiki hiitünü katõl pääväl, ku mu kaart poolõlõ jäänü vahtsõndamisõ peräst es tüütä. A asi lõppi ruttu ja om unõhtõt.

Ummõtõ teküf taa jama kõvva näpuganütämist: riik ei saa ummi ülesandidõga toimõ. Om tuuga, kuis om, a ma tõtõstõ usu, et nuu, kiä nädälvaihtusõl lisatüüd tegemä pidi, teivä tuud süämega ja noid võiva säändse sõna väega pahanda.

Periselt om seo, et mi saami koton arvudi takast pangan kävvü ja esi paigun paprilõ allkirju anda, mugavus. Sääne võimalus om olnu vast perämäne kümme aastakka. A täämbä tunnus meile, et tuu om inemiseõigus. Ja ku mi kasvai nädälis tuust ilma jäämi, paistus, et ilma lõpp om käen.

Nii jo ei olõ. Mu meelest mass naidõ vahtsõ ao mugavuisi pääle kaia ku imme pääle ja ei massa õkva pahatsõs saia, ku ütël pääväl imeht es sünnü.

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimõndaja

UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Moloviik: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja:	Jan Rahman, tel 56 922 841 jan@umaleht.ee
Abitoimõndaja:	Kaile Kabun, info@umaleht.ee
Keeletoimõndaja:	Laivi Org, laivi.org@wi.ee
Latsinuka toimõndaja:	Mariko Faster, latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:

Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläändja: SA Kultuurileht, kl.ee

Tellimine: Express Post AS, tellimine.ee

Rumeeniä raport

Üten perrega mõnõs aos Rumeeniä päälina Bukaresti tüüd tegemä kolinu Võromaa miis EPLERI RAIN kirotas elost, tüüst ja mõttist puultõist tuhat kilomeitret lõuna puul.

2. kiri. Bună ziua!*

Parhilla, ku olõmi Bukarestin elopaiga löüdnü ja hinnäst sisse säändnü, saa rahun naada liina-ello tundma opma. Bukaresti ja Kärgula elo omma küländ esisugumadsõ. Ku näütuses Kärgulast Sulbi liina jalota, või trehvädä nii, et tii pääl tulõ-i üt-tegi inemist vasta. Tan võit liinan terve päävä kävvü ja ku tahat, sis üü takkaotsa, a säänest hirmu ei olõ, et sul kõgõ mitund inemist õkva kõrval ei olõs.

Autit om liinan pallo inämb ku ruumi parkmisõs. Seo pand inemisi mudsu tüüle – parkmisõkotus löüdas jalgtii vai muro pääl vai lihtsäle risttii nukan.

Tsõõrigu risttii omma nelärialidsõ ja laskva autit küländ häste läbi, kuigi arvosamalda kombõl. 95% noist, kiä omma sisemäde sõiduraa pääl, käändvä tsõõri päält maaha, samal aol ku inämbüs välimäde raa pääl sõitjist sõit õkva edesi. A tuu man om Eestiga võrrõldõn üts asi tõistmuudu. Kõgõn taan edimält kõrralda paistvan tsebmisen andas tõisilõ kõik aig umast plaanist teedä.

Suunatulõ, signaal ja esiki aknõst vällä küünütet käsi avitasõ autojuhel tõõnõtõdsõst arvo saia. Ei olõ vajja betoonist plok-kõ ega ravvast aidu!

Metroo** om hummogu ja õdagu nii täüs, et võit piätusen kats-kolm rongi müüdä laskõ, inne ku hinnäst vagonihe saat pressi. Ja ummõtõ sõit rongõ tiptunni aol egä kolmõ minodi takast.

Targa inemise omma ütelnü, et nikani ku midägi vahtsõt opit, püsuse halli ajuraku elon. Bukaresti kolinu maainemine või kimmäs olla, et opmist ja vahtsõ avastamist jakkus tan mitmõs aastas.

Lõpõtusõs mälumängufakt Loka Toomasõlõ. Edimäde-nä maailma spordiaolun sai naisi riistvõimlõmisõn hinde «10» Rumeeniä võimlõja Nadia Comăneci 1976. aastagal Mont-reali olümpiamängõl.

*Mulpumes!****

* «Tere pääväst!» rumeeniä keeli.

** Rong, miä sõit maa all.

*** «Aituma!» rumeeniä keeli.

Valimisõ omma är peetü ja jäl-leki omma luutusõkiire pututanu ilosat maad. Määndse neo luutusõ sis täpsembähe olli, või õnnõ arvada. Ma saa tan kõnõlda õnnõ umahindä uutmiisist noilõ, kiä omma võtnu õnnõs ja vaivas järgmäde neli aastakka seod vangõrd vitä.

Avvustus om väkev jõud

Ma usu avvustusõ kõgõvägevä jõvvu sisse. Oppaja, kiä pidä avvü seen ummi opilaisi, nõstõtas ka opilaisi puult avvü sisse. Poliitik, kiä avvustas inemiisi, ei saa ka uma süämetunnistussõ vasta minnä ja otsusta nigu Pavlovi pini, a pidä hindä seen ja tõisi iist võigõlust, et mi kogokund edesi kestä saanu.

Edesikestmise all piä ma silmän võimõt nätä üle ilma käüman olõvit protsesse ja tetä tuu man asju paiga pääl, uman koton niimuudu, et noidõ tege-miisiga muutus maailm egä pääväga parõmbas paigas. Jah, niimuudu saa.

Ja niimuudu saa õnnõ sis, ku majandusõ kasuminõ ja Exce-li tapõl vahetõdas vällä tõisi väärtüisi vasta. Nigu omma inemisi hääoluindeks ja edesikestmise kasuminõ, mink seen piäs olõma luudusõ alalõhoit-minõ ja tsurgit luudusõ praavitaminõ, keskunda häõtävist kihvtet vallalõ ütlemine. Piät olõma võimalus süvvä süüki, miä är ei tapa, a tege terves

KÄNGSEPÄ KAIJA,
luulõtaja

ja tugõvas. Ja võimalus laskõ kassu luudusligul kirivusel. A et seod kõkkõ saia, om vajja tahtmist, ja seo piät tulõma ka juhtõ puult.

Peetäs jället plaani

Parhilla om riigin kats suurt projekti arotusõ all, või-olla eski kolm. Üts jällehemb ku tõnõ. Neo omma Rail Baltic, tselluloositehas ja viil vast edimält suulämmistüses kõnõld fosforiidi välläkaibminõ.

Edimäne tege meist hirmsuuri võlgu käen tsiplõja väikuriigi üten perädü suuri keskkunna-probleemega. Tõõnõ avitas võlgu tsipa tagasi massa, a aja viil suurõmbas keskkunnahäti. Ja kolmas om seo vähähaigusõ perämäne staadium, mää edimädeest tulõvidõ suuri võlgu

katmisõs piämi mi kaivanda-misõotsussõ hääs kitmä.

Tulipunkt olõ-i paigan

Parhilla ei olõ viil edimäst koppa maa sisse lüüdü. Inemiisi joosutõdas rahuligult saan esi tsihin: pagulasõ, kuunelosäädüs, islam, krist-lus, terrorism, sõahirm ja muu mõttõlda pudina. Nuu veevä tulipunkti tähtsä – keskkun-na päält veidemb tähtsä pääle. Ku mi täämbä saisami ütitselt uma luudusõ iist, sis om meil luutust viil nätä ilosampa hum-mõnist. Ku lasõmi hirmõl meid valitsa, sis või selgele ette arvada, miä meist saa. Ja tuud pilti ma tan maalma ei nakka, selle et seo om lihtsäle jäledü, «jälk», ku tsiitiiri ütite lukupee-tävat kiränikku Pärnumaalt.

Olõ-i ütiski pagulanõ ega homo mi vainlanõ, ku mi esi piämi avvü seen kõkkõ elävät ja julgumi vasta saista noilõ, kiä ei avvusta elävõt ilma, a tuud, kon valitsõs pümme võim ja ahnus.

A võigõlust pitä ei saa viha-ga, selle et teedäki, viha tege pümme. Meid häõtäväle ullfõsõlõ tulõ vasta saista targastõ ja külmä pääga.

Saami esi hinnäst muuta

Muutus piät sündümä, a tassa-kõistõ, inemiisi hindä seen. Egä päiv tulõ meil tetä otsussit, miä paistusõ väiku. Kost mi midä

ostami ja muu sääne. A kokko tulõ tuust suur pilt. Talleggi ja Rakvere lihakombinaadi näü-te kõnõlõsõ hindä iist. Midä inämb mi toetami paiklikkõ väikuid tuutjit, toda rohkõmb toetami ka kogokunna edene-mist. Ku ostat mäntli paikligu umblõja käest, sis hoiat seod inämb, selle et tunnõt tuu as-jaga kõüdüst. Tuu om hoobis tõistmuudu tunnõ ku sis, ku ostat mäntli poodist vai suurõst firmast, kiä om lasknu tuuta kauba Bangladeshin, masnu umblõjilõ õnnõ kopkit ja kind-lustanu kihvti seen tüütämisega näile ka vaivalidsõ surma.

Tulõ tahta püsümä jäiä

Emotsiooni, tundõ omma hää, a näid tulõ mõista kontrolli. Julgus piät olõma saista hindä ja tõisi iist, a mitte tuu man õnnõ ulluisi teten. Olõma piät mõistminõ kullõlda ja arvo saia ja sis tassakõistõ pakku vällä parõmbat tiid. Mi ütis-kund om täämbä nii poolõs lahasnu, et aig om taad kokko kliipmä naada, massa-i taad inämb edesi käristä. Ku mi mõistami nätä õigõt fookust, tulipunkti, sis om seo võima-lik. A kiä mi olõmi sis, ku kõik periselt väärtüsligu maaha mõõmi? Mitte kiäki inämb!

Ku meil om avvustus luu-dusõ ja hindä vasta, om meil ka kultuursus ja üten tuuga julgõlõk.

Tulnola Hengo ol' ausa miis, kedä tulnu meelen pitä

ELLERI KALLE

Tulnola Hengo sündü 16. rehekuud 1897 Võromaal Navi kü-län. Timahava saa sis 120 aastakka taast. Latsõn ja noorõn iän ol' timä nimi Zuhna (Tschuhna) Hugo. 1922. aastagal võtsõ timä kõgõ vahmiiliga talokotusõ Tul-no perrä vahtsõs nimes Tulnola ni lisas 1936. aastagal muutsõ tä Hugo Hengos.

Koolin käve tä poisikesen Väi-märä Rammuli koolin ja ildam-ba Võrol Aleksandrõ gümnaa-siumin. Seo jäi täl lõpõtamalda ni papõr saamalda selle net ol' käüman edimäne ilmasõda ja nuur miis sai muidoki võetus Vinne väkke. Sääi sai timäst pia lipnik, tähendäs ohvitsiir. A sõaväläle timä Vinne väen jovva es. Tiinse kompaniipäälükün Pensa kupõrmangun tagavara-väen. 1917. aastaga süküs tõi timä kodomaalõ tagasi. Ku alost vabaussõda, sai mihest õkva ohvitsiir kolmandaman rügemendin ja nii ta käve läbi kogo sõatii. Pedi miis õks olõma ausa sõamiis, tühä iist anda es talokotust, a timä sai seo Põlgas-tõ nukast. Tälle anti kah Vabaus-rist, I liigi 3. järk. Esi tä suurt arva es hiness ku sõamehest ni kirof, et timäst iks hääd johtjat olõ es. Ol' sis tuuga kui olf.

Egäl johtumislõ olf Tulnola edesi sõaväen ja timä panti am-mõtilõ Pärno liina 6. rügemen-ti. Sääi tä olf ohvitsiir mitmõ kotusõ pääl kooni 1928. aasta-gani. Sis kutsuti miis Talfnalõ ja vabaussõa aoluu komitiie tüühü.

Pärnon olf timä 1922 naasõ võtnu ja 1923. aastagal olf poig

PILT VANA-VÖROMAA KULTUURIKUA MUUSÕUMIST
Tulnola Hengo 1922. aastagal.

Valdur sündünü.

Talnan sai Hengo tutvvas taara-usu seldskunnaga ni timäst sai usuütisüse Hiis liigõ ja üts seo johtjist. Seo olf väega rahvahuse miilt tegemine ja Tulnolalõ olf tähtsä nimelt seo: rahvuse vaim ja vaba ni võõrist mõotuisist pu-hastõt miil.

Kõgõl seol olf ots pääl 1940. aastagal. Tulnola tekk läbi kõik neo hädä ja õnnõtusõ, miä saiva osas Esti ohvitsiirkunnalõ. A vet täl lätõ viil häste, võid nii üldä: timmä panda es saina viirde, nigu palloga näist asä lätõ.

1945. aastagal sai tä 10 aastakka sunnitüüd ni viis aastakka asomist. Kodomaalõ sai tä tagasi 1956. aastaga süküskuun. Sõs olf tä vaivalt elon, kopõrd tokiga ja hambit olõ es suun. Ummõtõ olf timä tervüse põhi niidä kõva, net sai jala vahtsõst ala ja elli viil kolmkümmend aastakka.

Tulnola Hengo olf iks kangõ ja

HEINAPUU ANDRESE PILT

Mälehtüstahvli vallategemine 16.10.2017. Pildi pääl Tulnola Hengo latsõlatsõ Tulnola Timo ja Järvekaldi Merike.

ausa miis. Kõgõpäält esti miis ja nimme taa kohos Esti iin vei tä pääle muu kavvõhõlõ kodokan-dist, är Võromaal. A tä om kirjja pandnu mälehtämiisi kooliäst ja seo om väega hüä vana võro kiil. Pallo sõnno ni ütlemiisi ja väega antsak lugu, ku latsõ õdagu koolin kutsõ vällä vanahalva ja seo tulf, a peräst olf iks hoobis vallasant.

Seo aastak sündümise pääväl 16.10 panti kirätahvli taa maja pääle, kon tä Pärno liinan elli. Tahvle tei valla Hengo latsõlatsõ ni asä takan olf kindral Laidoneri muusõum. Õga mi rahval olõssi ei nii hüäd vabaussõa aoluku, ku seo man ei olõs tüüd tennü Hengo. Tä olf kühl sääne miis, kiä hinnäst kitä es, a tuu tähendä ei, net tä piäs Võromaal unõhtõt olõma.

Jupikõnõ Elleri Kalle kõnnõst kirä-tahvli vallategemise man:

Vet Võromaa mäki ni järvi vaihõlt sa sis lätõs, tullid laä ilma pää-le, sust sai sõamiis, Esti sõamiis. A poiskõsõiä mälehtämise tulli iks jälki miilde – unõl ni vahhõpääi õdangil – ni avidi ellä ja olla. Vet seo om mi võrokõisi muud, et esti asä tegemise omma meile väega tähtsä ja kõik mi läämi muialõ naid asõ aama ja uma kodonuka mur-rõ ni hädä jääse taha kodonukka maaha.

Ummõtõ võit üldä, net Võromaal viil seo ilma aigu om mihepoigi ni tütrid, mi jaos omma iks tähtsä ja pühä Vällämägi ku kah Päävä-püürdmise mägi, Pühäjõgi muidoki meelega mõista. Ti, inneskide õigõ ja kangõ mihe, olõti iks meelen ku mi tulõ kokko pühhi mäki pääle vai Pühäjõõ viirde.

Otsast lõpuni saa taad kõnõt lukõ Uma Lehe kodolehe pääl.

Naisivägi musta laega saalin

RAHMANI JAN

Mõistaki-i üteldä, midä kuulujutu kõnõlõsõ, a võrokeeline luulõ om elon ja hää tervüse man. Tuud näüdäs märdikuu alostusõ luulõõdak, kon vägevä naasõ ummi luulõtuisi ette kanni.

Märdikuu edimäne päiv. Taŋna liin, kirānige maja. Trepist om üles roninu paras saalitāus rahvast, arvada tuuperāst, et vällä om hõigat võro keelen luulõtuisi kirotavide naisi õdak. Kirāndusõdagu päälkiri om «Istõ inemine suurtii veeren» ja üles astus säidse naist.

Hānilāne

Hānilāse luulõtuisin om tähtsā kotus mõtõluisil seost ja tõõsõst ilmast, inemiisi suhtist. Et om pääle naanu hengikuu, passisõ timā luulõtusõ väega kināste luulõõdagu alostusõs.

Tā om ka süüdü tuun, et säänest õdagut peetās: neo luulõtaja om Hānilāne siia kokko kutsnu. «Ma tahtsõ näüädä, et võru kiil om kultuurkiil. Saa süvä mõttõga kirāndüst luvva,» seletās Hānilāne.

Trummi Riina

Trummi Riina laul ummi luulõtuisi. Tā om muusigainemine ja mõist helüga egāsugutsit vigurit tetä. Nii tulõgi viilaulu sisse viivullin ja mõtsalaulu sisse mõtsakohhin.

Riina laulu mõosõ ku loits ja jääse tsipa kummitama. Seo luulõõdagu man om Trummi Riinal tähtsā kotus, laulda sis, ku üts luulõtaja uma lugõmisõ lõpõtas

ja tõõnõ pääle tulõ. Niimuudu saa Trummi Riina kõgõ ināmb «eetriaigu». Ja neo laulu tugõva tõisi ülesastjit.

Sāinasti Ene

Sāinasti Ene seletās, et tege luulõtuisi elost mi ümbre. Kiil om Ene luulõtuisi man väega tähtsā, ka ütest sõnast või luulõtus tulla. Näütüses sõnast «hāierm»:

*Elo om hāierm,
nii naarit sa eelä,
läbi undsõ lätsit,
ma sinno es keelä.*

A õigõ pia lätt Ene uma jutu ja luulõtuisiga mõtsa. Lätt nii mõtsa är, et terve õdak ināmb mõtsast vällä ei tulta.

Ene kõnõlõs, kuis tā mõtsaga kõnõlõs. Ja tund murõt, et mõts ei ütle suurt midägi vasta, puu raputasõ egä jutu pääle õnnõ pääd.

Panga Milvi

Panga Milvil om vällä tulnu terve ports eestikeelitsit latsi-luulõtuisi. A niisamatõ om täl kirotõt hulk luulõtuisi võro keelen. Tā ütles, et kirotas võro keelen tuuperāst, et tā uma latsõ taad kiilt är es unõhtanu.

Vāikest viisi omma Milvi luulõtusõ mälehtüse. Õks jäl puiõst, nigu mi luulõtajil kombõs, a ka elājist, sannast ja rehetarõst saa kuulda.

Vaheri Anna-Liisa

Anna-Liisa om olnu kerigupoõtaja Mulgimaal, a parhilla om tā kodomaal tagasi: tiin Võro Kuperjanovi pataljonin, om sääil kaplan.

Tā seletās, et om külānd palfo luulõtuisi kirotanu, a võro keelen veidü. Noidõ luulõtuisi hulgan om mõtõluisi, om koto ja maad. Luminõ kuusõpuu juusk kah läbi. Ja mälehtüse:

*Iks ütēl imä: «Ikk ei avita!»
Tuu minno vihast –*

RAHMANI JANI PILDID

Kauksi Ülle ja Hānilāne tõõnõtõõsõlõ autogrammi jagaman. Takanpuul ka Sāinasti Ene.

lats jo tahtsõ pai.

Ja õnnõ kimmält lätsivä nu päivä, ao ja aasta.

Ma iksõ külh,

a ummõhtõgi naarda kah jo sai...

Anna-Liisa and seo õdak vällä lubahusõ: «Nakka roh-kõmb võro keeleh kirotama!» Loodami, et nii ka lätt.

Kauksi Ülle

Üllega om sääne põnnõv asi, et mi jo tiiami tedä. Olõmi kuulnu ja nānnü, kuis ja midä tā lugõ. A iks egä kõrd tutt tā üllätä, nii vahtsidõ luulõtuisi ku väega põnõva ettekandmisõga.

Timā luulõtuisin om rütmi, ettekandmisõn väke. Tā kõnõlõs mõtsast ja kananahk tulõ iho pääle. Tā kõnõlõs hātist, miä üle ilma omma, ja lõüd noilõ hātile näüte umast kodokülāst. Ja ku tā piaaigu rāpiluga lõpõtas, om tunnõ, nigu olõs määnestki inneolõmalda asja nätä-kuulda saanu.

Kõik ülesastja üte pildi pääl. (Kuralt) Trummi Riina, Vaheri Anna-Liisa, Sāinasti Ene, Kauksi Ülle, Panga Milvi, Holtsi Leila ja Hānilāne.

Holtsi Leila

Leila om Põlvast Kāhri külāst peri luulõtaja, kiä elās Inglismaal ja kirotas võrokeelitsit

luulõtuisi. Tā seletās, et nuu omma laulu elost hindāst. Sāene kodomaalt ārolõk pand Leilat terāvampā nägemā ka tuud,

miä kodokandin muutus. Ja jälleki jõud luulõ luudusõ, mõtsa mano:
*mõtsa müügis?
talomõtsa, suurõ mõtsa
riigimõtsa*

*tsiuh!
lökkä müügikuulutus lehte
ināmbpakminõ
riigihangõ*

*tsiuh!
võta ühendüst.
tsiuh!
lökkä tulõvik mõtsa maahavõtmismassinahe*

*tsiuh!
tühä käe
palas maa.*

Katõ tunniga om naisivāgi umilõ luulõtuisilõ-laulõlõ tsõõri pääle saanu. Võrokeeline sõna om tan umma väke näüdānū.

«Kõik esinejä olli huvitava asja vällä valinu. Hää ja mitmõnāolidsõ asja,» lõüd Hānilāne.

Luulõtuisi om kuultu tõtõst mitund muudu, a õdak kokko om õks selgele luudusõ poolõ kaldu. Mõts om helisnū seo õdak luulõtajidõ süāmen.

Paistus, et tego ei olõ olnu õnnõ lihtsā luulõõdaguga. Või olla om seo õdak Eesti elon midägi muutnu.

Samal aol, ku võro keelen kirotava naasõ ummi luulõtuisi ette lugõva, omma Taŋna valitsõja kokko lepnü, et tsipakõsõ lastas võimu nuhuta ka rohiliidsi parteil. Tuu tähendās, et vähembālt sõnnu perrē naatas ināmb huult kandma luudusõ iist. Kas või olla niimuudu, et võro naasõ omma loitsnu ummi laulõga rohiliidsõ Taŋnan võimu mano?

Vana pilt kõnõlõs

PILT OM PERI VANA-VÖROMAA KULTUURIKUA MUUSÕUMIST

Pilt märklavvas

Taa pildi pääl om aoluulinõ moment: üles omma võedu Rõugõ vallavalitsusõ ja vallavolikogo liikmõ 1930.–1934. aastil.

A ku pilti ligembālt uuri, tulõ vällä, et sääil seen om hulga esi suurusõn kuulimul-kõ. Arvada om vahtsõ kõrra aol seod tarvitõt laskõtiirun märklehe alussõs. Mõnõ kuuli omma pildist läbi lānnü (pilt om papi pääle kleebitü ja tuu-

perāst ei olõ kõik kuuli pildist läbi lānnü, mõni om pidāmā jäänü). Suurõmba kuuli omma lānnü märklehest müüdä ja pildi veerele pihta saanu.

Huulmada kõgõst om seo Zopa Gustavi tett pilt täāmbā viil alalõ. Ja et pildi all omma kõrraligult kirān ka ammõdinime ja ammõdimiichi nime, om seo fotodokustaat Rõugõ kandi aoluust ja viil üts näüde võõrvõimu vihast mi vasta.

RUUSMAA ARTHUR,
Vana-Võromaa muusõummõ päävarahõtja

30 aastakka «Põuda ja vihma»

ALLASÕ TIHA

30 aasta müüdāminek võrokiilse näütemāngu «Põud ja vihm Põlva kihelkonnanelätõistkümmendāmā aastā suvõl» ilumisõst tõi 26. rehekuul Kiuma rahvamajja Kõivu Madissõ ja Lõhmussõ Aivo umadsõ, külārahva ja tõsõ paigavaimust vaivadu liinast ja laanõst. Ināmbüsele näist näüdās kotussõvaim hinnāst seokõrd lõhna kujol.

Perākõrd tuuperāst, et Lutsu külā tiatritegijä Rüütle Janno lugi alostusõs «Põvvast ja vihmast» ette Verdi ütekõnnõ Kāhri ja Põlva kandi umast nalalidsõst lõhnast, midä kongi muial ei olõ. «Tuud sa tunnõt õkva, ku Võro puult tulõt ja taha nii umbõs Tilsi mano jõvvat. Vai ku Tarto puult om tulõk, sis nakkas jo vast Karilatsin tundma vai Kiidjärven vai Kuurveren. Ei olõ säänest (Põlva magusat lõhna) Tarton, ei olõ Võrol, ei Pihkvan, ei Taŋnan, mis tuust kõnõldā».

Lõhmussõ Aivo (1950–2005) lāsk, TÕ aokirāndüse oppaja Pärli-Lõhmussõ

PARHOMENKO EDUARDI PILT

Rüütle Janno lugõ kokkotulnuilõ ette Verdi ütekõnnõ.

Maarja kõnõl «Põvva ja vihma» sündümisest ku väega ilosast aokibõnast, ku kotusõlõ antas tähendüs tagasi timā uman keelen. Lõhmussõ Aivo näkk suurt vaiva, kuis saia võro kiil näütemāngu elāvālt kirja, selle et varrampa olõ-s kiäki taan keelen näütemāngu otsast lõpuni kirotanu.

«Seo teosõ geniaalsus om uma ao – 1914. aasta – jovvulidsõn kirja saamisõn korgõst filosoofiast, poliitikast nika-gu ütsikinemiisi tundmiisini. Tuust aost om püvvet kinni midägi säänest, miä pia kaos, selle et kõik virtuaalnõ saa tähtsāmbās ku õkvanõ kogõmus, peris elo, peris lõhn,»

kõnõl Pärli-Lõhmussõ Maarja. «Põud ja vihm» näütās, ku ehtsāle kunstiteos vahetut kogõmust edesi and. «Selle omgi luutust, et tulõva edespitigi siia Põlva kanti lugõja ja rāndājā, kiä saava kimmüse, miä kõik om siin varrampa olnu ja tähendānū.»

Pärli-Lõhmussõ Maarja ja Lõhmussõ Aivo pojā Lauril tull' miilde tuu, kuis nā esāga egä kevājā käve Ahja jõõ viirt piten tsirkõ kaeman ja kul-lõman. «Ku liinan kõnõl esā puhast eesti kiilt, sõs Põlva maakunna piirist üle tullõn lāts õkva võro keele pääle üle.»

Kõivu Madissõ (1929–2014) tütrele Viialõ tulli kah

kõgõ ināmb latsõpõlvõst miilde Pekri talo lõhna. «Egān tarõn ol' uma lõhn, kõõgist ja sahvrist kõnõlamalda. Ja tādī Elfriide ol' ilma kõgõ mõnusa-mb inemine, kiä todāaigu käve pallidõ jalguga,» tullõf Viia miilde, vesi silmān. «Ja paksõ pannkuukõ tegi tā väega hāste. Maja vastan ol' keldri, kon olli kõgõ Elfriide tettü soolakurgi. Tõtõstõ esierāldise lõhna...»

Kiuma raamadukogo hoitja, «Põvva ja vihma» olõngi üts kõrraldaja Nõmme Maie julgusf mälehtüisi kõnõlama ka Kiuma umaagisõ kuulsa paigavaimu hoitja Soka Hilda (1924–2015) latsõlatsõ Liisi. «Elfriide võtsõ meid läm-mālt vasta nigu ummi latsi, näüdās piili pääl kudamist – ütesõnaga tõistmuudu ellu. Ja Pekril ol' hoobis tõistmuudu lõhn – vana ao hõng,» mäleht Liisi, kiä ol' ka «Põvva ja vihma» telelavastusõ ülesvõtmisõ man 1994. aasta põimukuun.

«Põvva ja vihma» mäletāmise-päävā teos saamisõ iist saisõ Põlva keskraamadukogo rahvas iinotsan Otsa Kül-liga.

Raha hoitmisõst

RIITSAARÕ LAINÕ

Ku ollimi latsõ, sõs pei-mi iks vanõmbidõ inemiisi kombit, nigu märdi- ja katri-sandin käumine.

Külä latsõ tulli iks inne kokko ja sis mõtõldi täpse-le, midä tetä, ku sisse kut-sutas. Tandsõmi tsõõrimän-gu, kaara-jaani ja kūssemi pererahva käest mõistatuisi.

Anti kompvekke, piskvii-te, ubinit, rahha. Ku ollimi väsinü ja lätsimi kodo, sõs tulli saadu aša ja raha kop-ka päält är jaka. Muidogi olf hää miil, et sait uma raha – ostaat õkva, midä tahat.

Tsolko kuuli lätsit, sääil olf ka puut, koh tullf raha õkva är kuluta. Ostsõmi sõs karbi-ga hernekommõ ja saiapätsi kõrvalõ, putõl limmonaati kah viil. Nii mõni päiv ja rahakõnõ olfgi otsan.

A tullf järgmäne aasta, iks vaia santi minnä, ja mintigi. Käüti är ja jälleki kraami ja raha jagaminõ, koh tullf vällä suur ime, millest ma tahtsõgi kiro-

KOHAPRIIDU TSEHKENDÜS

ta. Mino veli Oleski Lembit ütelf kõva helüga, et täl om mineväästanõ sandin käumi-se raha alalõ hoitu. Tuud mi muidogi es taha usku, a sõs tõi tä vällä üte vana rahakoti, kost näüdäs, et olf jah alalõ,

õkva kopka päält, aasta aigu hoitu sandiraha. Veli ütelf, et no pand seo raha kah mano ja nakkas rahha kogoma.

A ku mi kompvekke ja saia ostimi, iks andsõmi velele kah. Veli mugu kogosi joba noorõlt

rahha ja om kõgõ olnu kitsi umma rahakotti tuulutama, a mõist iks olla külh. Koonõr, üteldäs õkva võro kee-len vällä. A tõnõ vanasõna om kah: kes kopkast ei korja, tuu rublat ei saa.

Käü Uma Lehe jutu-võistlus!

Võistlusjuttõ sordi:

1. Periselt elon juhtunu nalalinõ vai tõsinõ lugu

Lugu, miä om olnu kas nalalinõ, oppusõga, saat-lik vai muido umma-muudu.

2. Lugu, midä periselt es juhtu

Mõnõ luo omma tegünü inemise pää seen: nättü unõn vai määndsestki juh-tunust ašast edesi mõtõl-du, kuimuudu olõs võinu olla.

3. Tervüisi tõsõst ilmast

Kas om kuigimuudu (unõn vai elon) kokko pututu kadonauga viil päält timä kuulmist. Vai om nättü midägi muud, midä haril-igult peetäs ilmvõimalda luus: nättü mõnt tunti vai muud seletämälä kuj-jo. Vai om mõni asi esi-hindäst ütest paigast tõistõ kõndnu.

4. Maolda nali

Ku meelen mõlgus mõni hää ja tsipa ulf, või-olla ka kulunu nali, sis noid või kah jutuvõistlusõlõ saata.

Egä inemine või saata võistlusõlõ kooni kümme juttu. Jutt ei või olla inne

mõnõn tõsõn lehen vai raamatun är trükit ega inter-netti üles pant.

Egä jutu mano kirotagõ kimmähe uma nimi, aad-rõs ja telehvoninummo!

Oodami juttõ nikani ku 24.11.2017. Jutu saatkõ **info@umaleht.ee** pääle vai Uma Leht, Tarto 48, 65609 Võro liin). Tunnis-sõna: jutuvõistlus.

Üten Uma Lehe jutuvõist-lusõga käü ka latsi ja nuuri võrokeilside kirätoie võist-lus «Mino Võromaa». Kae ligembält: wi.ee/mino-voromaa

Latsilõ

Vastus saada' üte nädäli joosul meiliaadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee.

Vastussõ mano panõ' kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeiltsit latsiraamatit vai plaatõ.

Latsinukka tugõva' Võro Instituut ja Võro selts VKKF.

Miä om kirotõt imä ja poja salli pääle? Säält saat teedä' üte vanasõna. Vastus saada' meile ildamba 16. märdikuu pääväs.

SAARÕ EVARI TSEHKENDÜS

Minevä kõrra vastussõ':
maa seen: pörknas, kardok, nakri, redis, verrev piit
puu otsan: upin, pluum, pirn, pihlõmari, lõhmussõhäierm
nurmõ pääl: kesev, rügä, mais, raps, kaar
mõtsan: sammõl, kärbläsesiin, palohk, mustik, lambatatt.

Avvohinna saa RÄTSEPÄ HELENA (11) Haarikasõ küläst.

Kae' võrokeiltsit JÄNO-JUSSI MULTIKIT: <http://wi.werro.ee/lastekas/>

Pilvi vaihõl paistus päiv

Ütiskunnan omma õnnõ kurva uudissõ ja säändsel juhul tulõ kultuuri- ja meelelahu-tustüüstusel esieränis kõvva vaiva nätä. Riiken nigu Põha-Korea, Vinnemaa, Kasahstan jne, om taast ašast joba ammu arvo saadu.

Näütüses ei olõ dep-ressioonin inemiisile mõistlik kehvä ilma

lubada. Ka kõgõ hullõmba taiva-pasa man mass lubada sõitjido pilviga ilma ja külma süämega kolm-neli kraati lämminnd mano panda.

Halvast uudissõst tulõ tetä plussmargiga teedääandminõ. Ka kõgõ halvõmbast saa midägi parõmbat tetä. Minkjaos inemiisi üte Vabahusõ platsi pääl maa-ha lastu haigõga kurvas tetä, ku saasi kirotat lühkü uudissõ, pallo meil ütiskunnan haigit maaha laskmalda jäi. Ku korvist satas üts mustik vällä, om küsumüs, kas sa kirotat artikli mustkast vai korvitävvest.

Noorõ inemise kaosõ, külmäse är, et tulõ kunagi kodo... Mille ti meile säänest kurba teedüst anna-ti? Kirotagõ pagolaisist, egä päiv, et poolõ siiätuudu omma jälgi jät-mälä kaonu ja kiäki ei olõ ütigi peräst helikoptorit üles nõstnu. Mis saami kergembä süämega tüüd tetä ja massõ massa.

Inemiisile ei olõ olõmanolõmi-sõ jaos leibä vaia, inemiisile avi-tas luutmisõst. Ei olõ vaia kirotat uudist, mille kõgõ jaos haigõkas-sal rahha es jakku. Mittejakkumi-sõ või nimmada kokkohoitmisõs tähtside asjo nimel. Ja siiä kõrvalõ

RUITLASÕ OLAVI, trüüstjä

ei passi uudis, et haigõ-kassa vahtsõnõ juht jäi pikä nõnaga nõuhtõ 7800eurodsõ palga ja egäkuist 700eurodsõ uma auto tarvitamisõs mõtõldu lisarahaga. Kirotagõ haigõkassa juhi rassõst latsõpõlvõst. Või-olla täl om mõni autoõnnõtus olnu? Vai vähämbält psoriaas vai jalasiin.

Ku ti näütäti muutumissaatõn 64aastast Elvet, kelle vällänäge-mist muudõti 20 aastat noorõm-bas, sõs rohkõmb luutust täüs olnu tuu, ku ti tuuti umma saa-tõhe 20 aastat tagasi är koolnu vanaprovva ja tiiti tä kaejido iin 20 aastat noorõmbas. Ei tundugi nii võimalda, ku mõtlõma naada...

Ku ti tuuti aokirändüste naasõ, kedä pääministri kiusaš ja kiä üt-les, et tälle es miildü, sõs toogõ õkva ka pääministri, kiä ütles, et saa ohvrast arvo, selle et tälle hindäle naas asi pehmehe üldä väega vasta.

Luutus om nii leevä ku tsukru asõmõl, tuud viimäst ei või inemiisi käest är võtta. Tiidüsuudis-idõ jao piäs olõma täüs sõnomit, et ummõhtõ löüti vähäruuh, miä periselt avitas, ja ku eläjide pääl om tuu ruuh är proomitu, sis õigõ pia saa naada inemiisi tohtõrdama. Sõs panda sotsiaalmeediähe pilte vähäst terves saanuist hobõsist.

Mille sa kirotat uudissõ, et ehitüsfirmat X sattõ kolm tüü-miist tellingide päält alla? Kirotat, et matussõfirma Y sai seol pääväl kolm kõrralikku telmist. Kõkkõ saa tetä nii, et päivä pilvi vaihõlt är ei kistuta.

Tossu Tilda pajatusõ

Küläjutt

Võromaa naanõ sõitsõ seo sü-güse Tartomaalõ tädilatsilõ küllä. Kõnõldi perreuudissit ja ku nuu kõnõldu olli, jõudsõ järg küläjuttõ kätte.

Täditütär võtf jutus katõ kõ-vast topkasõbrast külämehe läbielämise palokil käumisest. Mõtsa tuu kotussõ pääle, kon mafa kasvi, olf uma puultõist kilomeetrit. Vet sõbrakõsõ teri-di pikä tii pääl pudõlikõsõst umma väsinüt vaimu.

Mõtsa jõudõn naksi nä hoo-lõga marapuhmõ puistama. A oh hädä ja õnnõtus! Ütte sõpra pand siug, kelle hädä ärõlõmist puhma seen mafakorjaja essüf. Sis olf märgotamist, kuis kipõlt

mõtsast vällä saasi. Pääleki, vii-na tarvitanu miis või-olla ei saa hiitümisega millestki arvo...

Täditütär jutu vaihõlõ tsusaš tädipoig, kes om tun-nõt krutskimiis: «Ega tä targa pääga kah ei olõs mõtsast vällä mõistnu minnä!»

Miihil olli mobiili karmanin, niimuudu sai kipõtohtri kutsu. A mõtsatii olf väega hõel ja massinaga mano es päse.

Pästeammõt vei mehe kanni-raamiga mõtsast vällä ja and tohtrilõ üle. Salvada saanulõ me-hele anti paiga pääl api ja perä-kõrd viidi üten ülekaemisõs.

«Suur ülekohus! Huss jäi jo ilma abilda, olkõgi et tä sai vii-nast kihvititüse, ku joodikut sal-vaš,» porisi tädipoig pahatsõlõ.

Mõro meelee nätäl

Kuuli raadiost, et pääle om naanu mõro keele nätäl. Ma lätsi piigli ette, ai keele vällä ja kai iks ütelt puult ja tõõsõlt puult. A es näe midägi esierä-list. Hummogu jõi külh mõrro kohvi, a sei makõt kuuki mano ja es saa arvugi, et kiil mõro olõs.

Nä olõs võinu vällä hõigada innembä mõro meelee nädäli. Miil lätt iks mõros külh, ku viimätsel aol raadiot kullõt. Mõnõlõ kõnõlõjalõ om jummal andnu külh andmõdi, a om jät-nü mõistusõ andmada.

Tuu pääle lätt miil mõros mitte õnnõ egä nätäl, a jo egä päiv.

MUDA MARI

Kuuluda

Teemi elektritõid. Tel 520 5016.

Telli Eesti lipu, vimpli, varda ja vardahoitja e-poodist: www.lipuvabrik.ee. Kauba saat kätte 24 tunni / 1 tüüpäväga.

Ütsik täht ku essnõ utõ pilvemõtsan vilgahti...

Mälehtämi lahkõ süäme ja ilolidsõ meelega muusikut ja umakultuuri oppajat

UDRASÕ MILJAT

Jõudu ja vastapidämist latsilõ ja Siljalõ perrega!

Uma Pido kõrraldaja, keelepesäoppaja, Võro instituudi ja Võro seldsi rahvas.